

בעזה"ש
י"א שבט

תש"פ
מסכת: חולין
פרק: ג'–ד'
משנה: ז', א'

שתי משניות ליום משנה שלמה

יו"ל ע"י משנה שלמה
העמותה להנחלת אהבת התורה
ואהבת ישראל (ע"ר)
מס' עמותה: 580553329

משנה שלמה עמותה
להנחלת אהבת התורה
ואהבת ישראל (ע"ר)

טל': 052-5802345 מייל: mishna.shlema@gmail.com
כתובת: עין שמש 23 גני תקווה 55900

פרויקט שתי משניות ליום - לעילוי נשמת
הרה"ק רבי אברהם מתתיהו ב"ר מנחם נחום זצוק"ל כ"ק האדמו"ר מסטפנסט
הרה"ק רבי חיים זאנוויל ב"ר משה זצוק"ל כ"ק אדמו"ר מריבניץ

"תנא דבי אליהו כל השונה הלכות בכל יום מובטח לו שהוא בן העולם הבא שנאמר: "הליכות עולם לו"
אל תיקרי הליכות אלא הלכות". - רש"י: הלכות - משנה וברייתא. הלכה למשה מסיני.

הלימוד היומי לעילוי נשמת
הרה"ק רבי יוסף יצחק שנאורסון ב"ר שלום דובער ע"ה
הרה"ק שלום מזרחי שרעבי ע"ה

משנה ז'

וּבְחֻגְבִּים אלו סימני הטהרה בחגבים: **כָּל שֵׁשׁ לוֹ אַרְבַּע רַגְלִים וְאַרְבַּע כְּנָפִים וְקָרְסָלִים** היינו כל שיש לו שתי כרעיים ארוכות סמוך לצווארו, בנוסף לארבעת רגליו, וכשהוא רוצה לקפוץ ולנתר מן הקרקע משתמש הוא בשתי כרעיים אלו, **וּכְנָפָיו חֹפְיוֹ אֶת רַבּוֹ** ושהכנפיים שלו מכסות את רוב גופו. **רַבִּי יוֹסִי אוֹמֵר: וְשִׁמוֹ חֻגְבַּי** היינו שאע"פ שיש בו את כל הסימנים שהוזכרו צריך שיהיה ידוע שהוא נקרא חגב. **וּבְדָגִים** סימני הטהרה בדגים כפי שהוזכרו בתורה: **כָּל שֵׁשׁ לוֹ סַנְפִיר וְקַשְׁקֶשֶׁת** כפי שהמשנה תבאר בהמשך. **רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: שְׁנֵי קַשְׁקֶשֶׁת וְסַנְפִיר אֶחָד** רבי יהודה סובר שצריך שיהיו לדג שני קשקשים, שכן קשקשת היא לשון רבים, שמיעוטה שנים. **וְאֵלּוּ הֵן קַשְׁקֶשֶׁת וְסַנְפִיר** שואלת המשנה, מהם הקשקשים אשר עליהם התורה מדברת, ועונה המשנה **הַקַּבּוּעִין בּוֹ** הקליפות הקבועות בגוף הדג **וְסַנְפִירָיו** ומה הם הסנפירים **הַפּוֹרֵחַ בָּהֶן** אלו האברים שאיתם הדג שט על פני המים*.

*בגמרא נידה מובא שכל דג שיש לו קשקשת, בידוע שיש לו גם סנפיר, אך לא כל דג שיש לו סנפיר, יש לו גם קשקשת. עוד מבואר שאם אין לדג כרגע סנפיר וקשקשת, אך בעוד זמן עתיד לגדל, הדג הוא טהור, וכן אם כשהדג במים יש לו סנפיר וקשקשת, אך ברגע שיוצא מהמים הם נושרים ממנו, הדג טהור.

רבינו עובדיה מברטנורא

ובחגבים - זהו סימן טהרתם.

כל שיש לו ארבע רגלים וארבע כנפיים ויש לו קרסולים - הם שני רגלים ארוכים לבד הארבע. והם סמוך לצווארו ממעל לרגליו לנתר בהם, כשהוא רוצה לקפוץ מתחזק בהם.

רבי יוסי אומר ושמו חגב - אף על פי שיש בו ארבעה סימנים הללו אינו כשר, אא"כ ידוע ששמו חגב. וכן הלכה.

כל שיש לו סנפיר וקשקשת - אפילו אין לו עכשיו ועתיד לגדל לאחר זמן, או שיש לו עכשיו ועתיד להשירן כשיוצא מן המים, מותר.

וסנפירין הפורח בהן - ששט בהן על פני המים.

לעילוי נשמת

מורי ורבי הרה"ק יצחק יגן ב"ר יעקב ורחל זצוק"ל
מור"ר אבי דוד שלום ב"ר שלמה דב וברכה שיפמן ע"ה
הרבנית פעריל דבורה ע"ה בת הרב ישראל צבי יאיר
מרת חיה רויזא בת מוה"ר נטע צבי שלזינגר ע"ה

לקבלת המשנה היומית למייל או לווזאפ ולהנצחות

ניתן לשלוח מייל לכתובת: mishna.shlema@gmail.com

או לשלוח הודעה לנייד: 052-5802345 או: 053-4287288

פרק ד

משנה א

ההלכה היא שאם שחטו בהמה מעוברת ומצאו בתוכה ולד חי, מותר הוולד באכילה ואין צריך לשחוט אותו, ששחיטת האם מתירה את העובר שבמעיה באכילה.

בְּהֵמָה הַמְקֻשָּׁה לַיֶּלֶד בהמה שמתקשה ללדת ועומדים לשחוט אותה **וְהוֹצִיא הָעֶבֶר אֶת יָדוֹ** מחוץ לגופה של האם **וְהַחֲזִירָהּ** ואח"כ החזירה פנימה לתוך גוף האם - **מִתֵּר בְּאֲכִילָה** היינו שלאחר שנשחטה האם מותר העובר באכילה, לפי שהותר בשחיטת האם*. **הוֹצִיא הָעוֹבֵר אֶת רֵאשׁוֹ** מחוץ לאם, **אִף עַל פִּי שֶׁהַחֲזִירוֹ** פנימה לתוך האם קודם שנשחטה - **הָרִי זֶה כְּיֶלֶד** היינו נחשב הוא כמו וולד שנולד, ואם ימצאו אותו חי ברחם אמו יש לשחוט אותו קודם אכילתו, ואם ימצאו אותו מת הרי הוא כנבילה. **חֹתֶךְ מִן הָעֶבֶר שְׂבִמְעֵיהָ** אדם שהכניס את ידיו לרחם הבהמה, וחתך בתוך הרחם את העובר לאברים, והשאיר את מה שחתך בתוך הרחם, ואח"כ שחט את הבהמה - **מִתֵּר בְּאֲכִילָה** אף האברים שנחתכו והושארו ברחם מותרים באכילה ואינם נאסרים משום 'אבר מן החי'. ברם אם חתך מהבהמה עצמה לדוגמא: **מִן הַטְּחוּל וּמִן הַכְּלִיּוֹת**** והשאיר אותם בתוך הבהמה ואח"כ שחט אותה - **אָסוּר בְּאֲכִילָה** אסורות החתיכות שחתך משום 'אבר מן החי'. **זֶה הַכְּלָל: דָּבָר שְׂגוּפָה** אם חותך דבר מגוף הבהמה עצמה - **אָסוּר** אסורה אותה חתיכה באכילה משום 'אבר מן החי' **שְׂאִינוֹ גּוּפָה** ואם חותך דבר שאינו מגוף הבהמה, אלא משל עובר שבתוכה - **מִתֵּר** מה שחתך מותר באכילה ואין בו משום 'אבר מן החי'.

*בגמרא מבואר שדווקא העובר מותר באכילה, אך אותו אבר שיצא חוץ לאם לפני השחיטה אסור באכילה, גם אם החזיר העובר את האיבר חזרה לתוך האם קודם השחיטה, לפי שנאמר "ובשר בשדה טרפה לא תאכלו" (שמות כב, ל) ומכאן למדו - כיוון שיצא הברש חוץ למחיצתו (היינו רחם האם) למקום שהוא שנחשב כשדה' (אזיר העולם) נאסר לעולם מדין טריפה, ואף אם ירצה לשחוט את הוולד, לא יותר האיבר שיצא לחוץ, לפי שהוולד נחשב כבר כשחוט מכוח שחיטת האם. ברם אם בסוף הבהמה ילדה את העובר ושחטו אותו גם אותו איבר מותר באכילה.

** המשנה נקטה דווקא מן הטחול ומן הכליות לפי שאלו אברים שגם אם נוטלים את כל האיבר מן הבהמה, הבהמה אינה נעשית טריפה (רש"י)

רבינו עובדיה מברטנורא
בהמה המקשה מותר באכילה. העובר כולו ואפילו מקום חתך של אבר. דאם הוציא ידו ולא החזירה צריך להניח ממה שבפנים לצד החיצון ולחתכו, שמקום החתך הבדלת החיצון והפנימי אסור, מפני שהוא עומד על שפת הרחם. אבל החזירה אין צריך לחתוך לצד פנים, אלא מצמצם וחותך ומקום חתך מותר.
דמאי טעמא נאסר האבר בשיצא לחוץ, משום "ובשר בשדה טריפה", בשר שיצא חוץ למחיצתו שהוא לו שדה, טריפה. מה טריפה כיון שנטרפה שוב אין לה היתר, אף בשר כיון שיצא חוץ למחיצתו שוב אין לו היתר. ומקום חתך לא יצא חוץ למחיצתו, הלכך מותר כשהחזירה קודם שחיטה דקרינן ביה בהמה בבהמה תאכלו.
הרי הוא כילוד. ותו לא מהני ליה שחיטת אמו, וצריך שחיטה לעצמו אם נמצא חי. ואם נמצא מת הרי הוא כנבילה.
חותך מעובר שבמעיה. והניח החתיכה בתוכה, מותר בשחיטת הבהמה ולא נאסר משום אבר מן החי.
מן הטחול ומן הכליות. של בהמה עצמה.
אסור באכילה. ואף על פי שהניחו בבהמה לא הותר בשחיטתה. ולהכי נקט טחול וכליות, משום דמידי דלא מיטרפא בהו הוא.